

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ
ЗА НАСЪРЧАВАНЕ И ПОВИШАВАНЕ НА ГРАМОТНОСТТА
ЗА ПЕРИОДА 2019 - 2020 ГОДИНА

ЦЕЛИ:

- ✓ Задълбочаване и разширяване на дейностите по изпълнение на Националната стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността, стартирали през предходните години. като един от приоритетите в образователно-възпитателната работа в училище.
- ✓ Повишаване на равнището на грамотност, обвързана с прилагането на конкретни мерки, свързани с повишаване на качеството на обучението, и по-конкретно с учебното съдържание.
- ✓ Насърчаване на децата към четене и към развитие на социолингвистичните компетентности
- ✓ Постигане на равнище на функционална грамотност, което ще осигури възможност за личностно и обществено развитие.

ЗАДАЧИ:

- ✓ Подпомагане на интелектуалното и емоционалното развитие на учениците като градиво на зрялата личност, готова да заеме достойното си място в гражданското общество.
- ✓ Осъзнаване на нивото на грамотност като приоритет за ученика и неговото семейство, разбиране, че тя е част от неговото личностно развитие, без която е невъзможно да се постигне социална реализация.
- ✓ Стимулиране на осъзнат и целенасочен стремеж към неизменно присъствие на Книгата в ежедневието на човека, изграждане на читателски вкус и рецептивна нагласа, адекватна на възрастовите и психологическите характеристики на индивида. Формиране на убеждение, че четенето не е само приятно занимание, но и предпоставка за успех.
- ✓ Осъществяване на взаимодействие с родителите като активно присъстващи в образователно-възпитателния процес.

ЮНЕСКО приема следната дефиниция на грамотността: *„Грамотността е способността на човека да идентифицира, да разбира, да интерпретира, да създава, да обменя, да общува, да изчислява, като използва отпечатани и написани на ръка материали, свързани с различни видове контекст. Грамотността е продължителен и непрекъснат процес на обучение и/или учене, който позволява на човека да постигне целите си, да развие знанията си и потенциала си, както и да участва пълноценно в общността и в обществото, към което принадлежи.“*

Концепцията на PISA за функционална грамотност в областта на четенето се основава на разбирането, че това е умението за разбиране, осмисляне и използване на писмени текстове за постигане на конкретни цели, за развиване потенциала на личността и за нейното пълноценно участие в общественния живот , т.е. за функционална грамотност може да се говори тогава, когато четенето и писането се владеят като самостоятелни практики с мотивация за употреба и така се интегрират в социалното поведение на личността в различни сфери. С други думи функционалната грамотност се интерпретира в много по-широк контекст от умението да се чете и пише. Съотнесено към държавните образователни изисквания и учебните програми основата за придобиване на *функционална грамотност* се

поставя в началното училище, гради се постъпателно в рамките на прогимназиалния етап, като елементите на функционалната грамотност в областта на четенето се извеждат като очаквани резултати от обучението в края на основното образование, и се очаква всеки ученик да я притежава преди края на задължителното си образование.

В зависимост от функциите, целите и възрастовите групи, с които се свързва се различават следните видове грамотност:

- **базова грамотност** - умение за четене с разбиране на текст, за писане и за правилна употреба на езика в конкретен контекст (свързва се с компетентностите, които се очаква да притежават учениците в края на IV клас)
- **функционална грамотност** - умение за откриване, подбиране, извличане, анализиране и синтезиране на информация от различни източници и за използването ѝ за постигане на дадена цел както в обучението по всички учебни предмети, така и в различни житейски ситуации (свързва се с компетентностите, които се очаква да притежават учениците в края на основното си образование). Функционалната грамотност може да се разглежда в две измерения: като прилагане на знанията по четене, писане (и смятане) в ежедневието, за изпълнението на различни по характер задачи (например разчитане на надписи върху сгради или стоки, ориентация по разписанието на превозно средство за времето и мястото, откъдето то заминава и пр.). Затова функционалната грамотност е основополагаща и в провежданото периодично международно изследване PISA се определя като способността на учениците да използват знания и умения в ключови познавателни области, като анализират, осмислят и представят решение на проблеми в многообразие от ситуации, близки до реалните. Познавателните области, които се изследват, са четенето, математиката и природните науки.
- **мултифункционална (комплексна) грамотност** - компетентност за създаване, разбиране, тълкуване и критическа оценка на писмена информация (свързва се с компетентности, които се очаква да развиват и демонстрират лицата в рамките на обучението си за придобиване на средно образование и на по-висока образователна степен).